

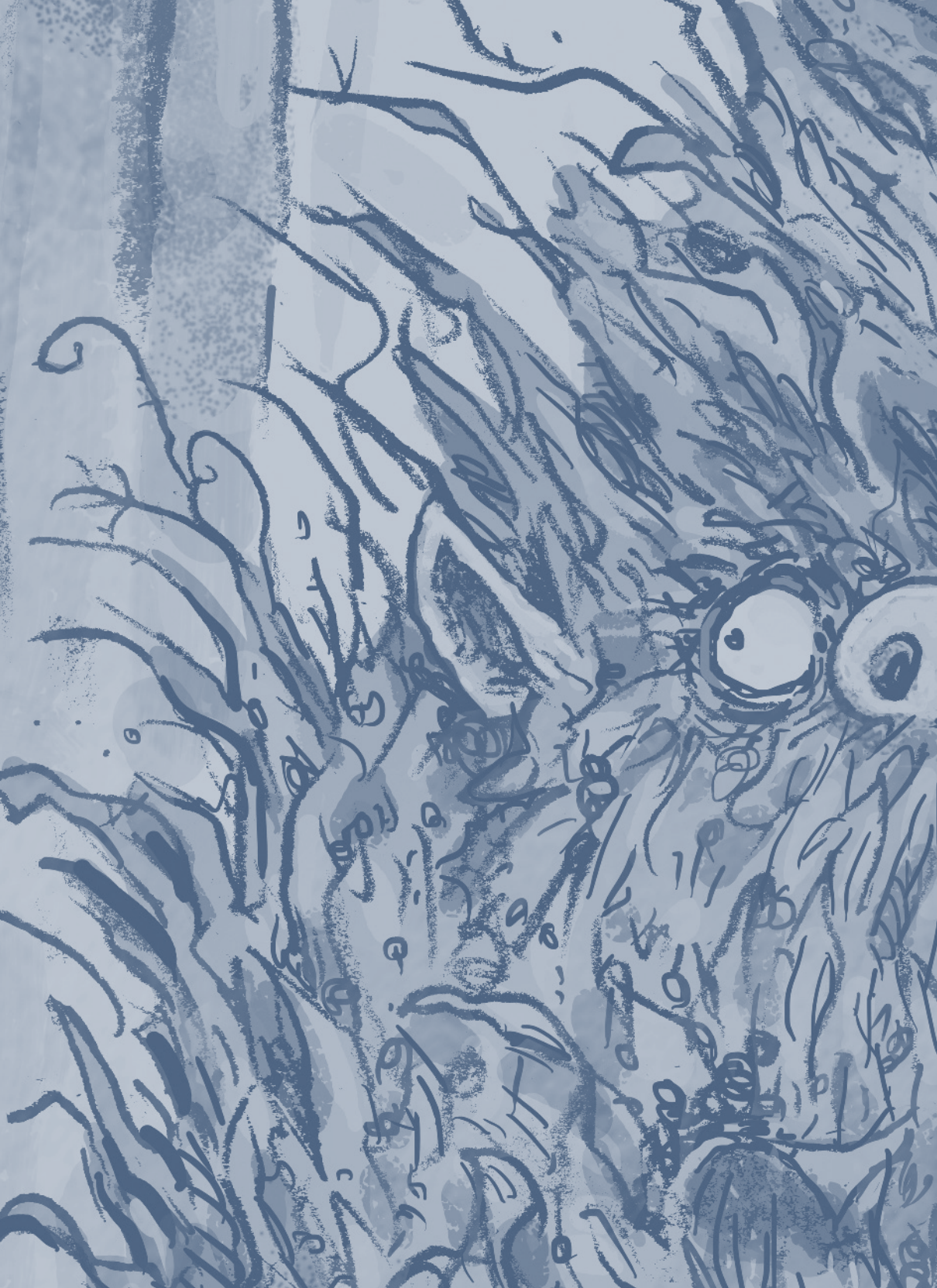

Tuutikki Tolonen

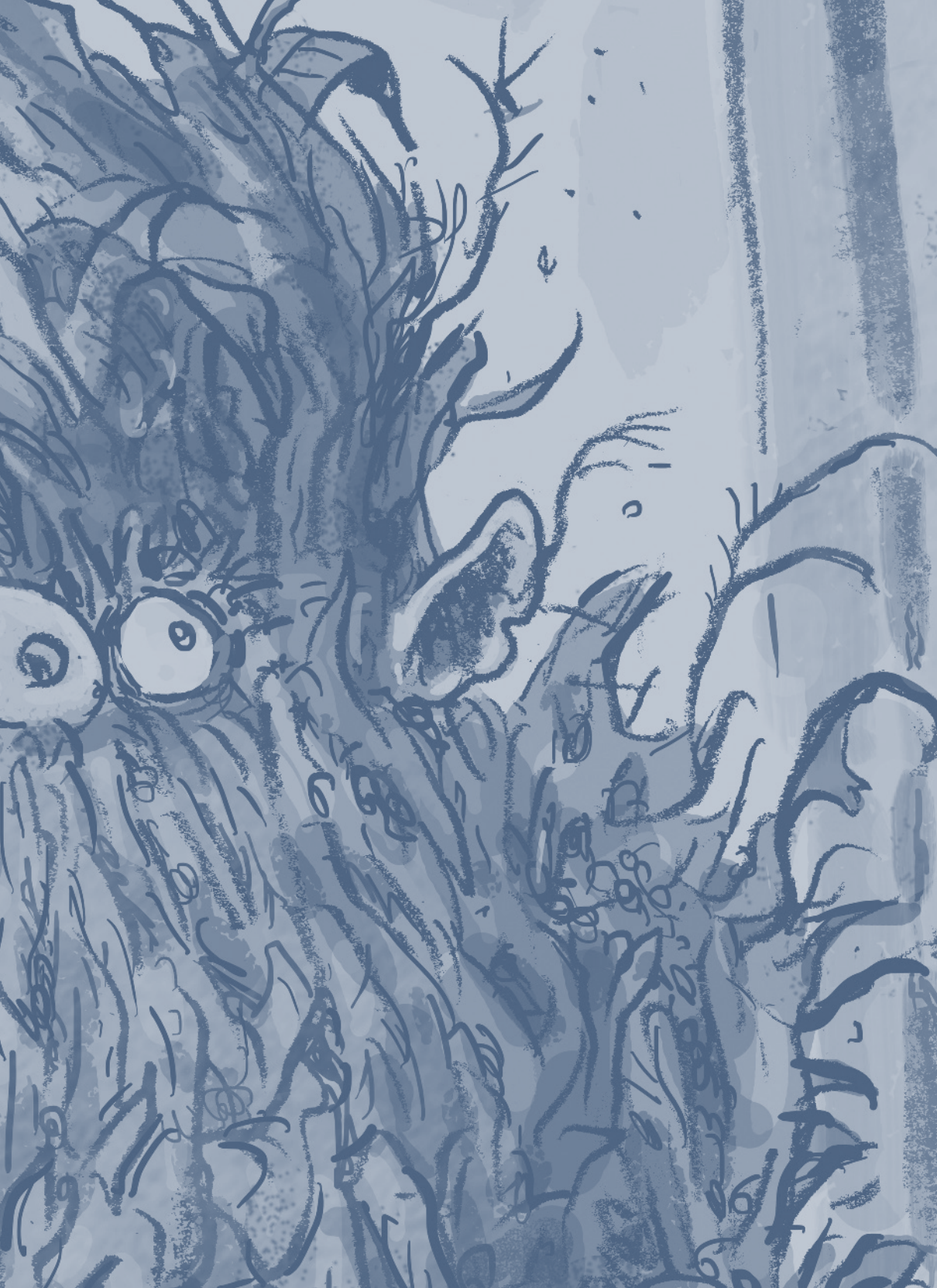
AUKLÈ BAUBAS

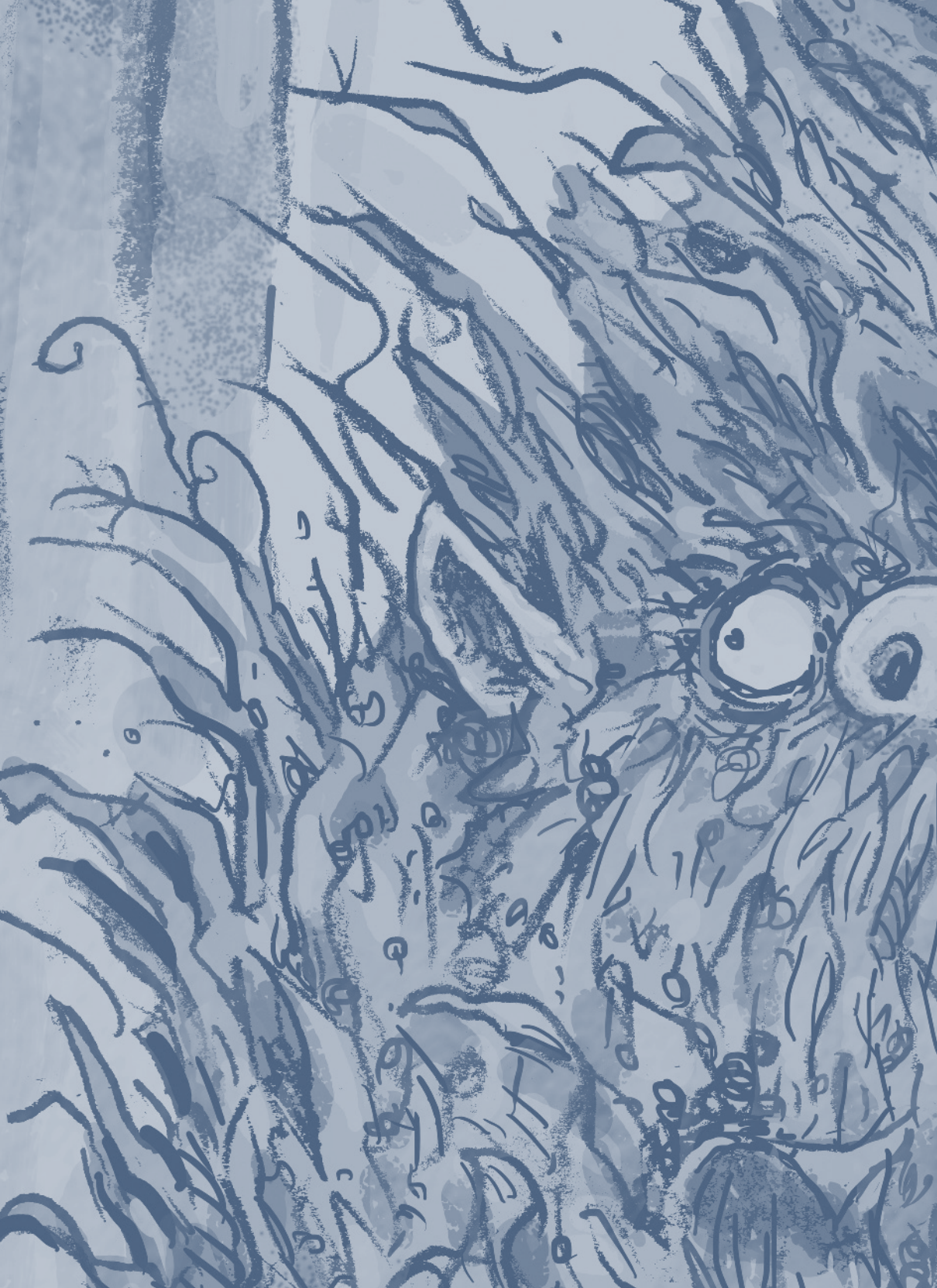

AUKLĖ
BAUBAS

Tuutikki Tolonen
MÖRKÖVAHTI
Tammi Publishers, Helsinki, 2015

Omistettu
Leonardolle ja Maikille

Knygos leidybą remia FILI – Finnish Literature Exchange

FILI
FINNISH LITERATURE EXCHANGE

Leidinio bibliografinė informacija
pateikiama Lietuvos nacionalinės
Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos
duomenų banke (NBDB).

ISBN 978-609-441-697-2

© Tekstas, Tuutikki Tolonen, 2015
© Iliustracijos, Pasi Pitkänen, 2015
Pirmą kartą suomių kalba 2015 metais Suomijoje
pavadinimu *Mörkövahti* išleido *Tammi Publishers*,
Helsinki, Suomija.
Lietuvių kalba išleista susitarus su *Tuutikki Tolonen*,
Pasi Pitkänen ir *Elina Ahlback Literary Agency*,
Helsinki, Suomija.
Visos teisės saugomos.
© Vertimas į lietuvių kalbą, Viltarė Urbaitė, 2020
© Leidykla „Niekio rimto“, 2020

Tuutikki Tolonen

AUKLĖ BAUBAS

ILIUSTRAVO PASI PITKÄNEN

IŠ SUOMIŲ KALBOS VERTĖ VILTARĖ URBAITĖ

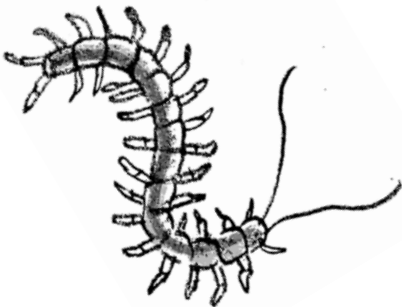
VILNIUS
2020

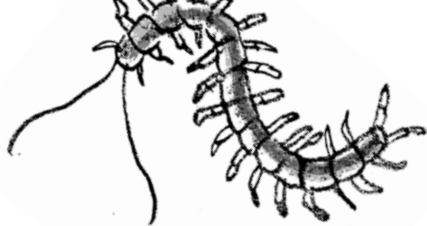
TURINYS

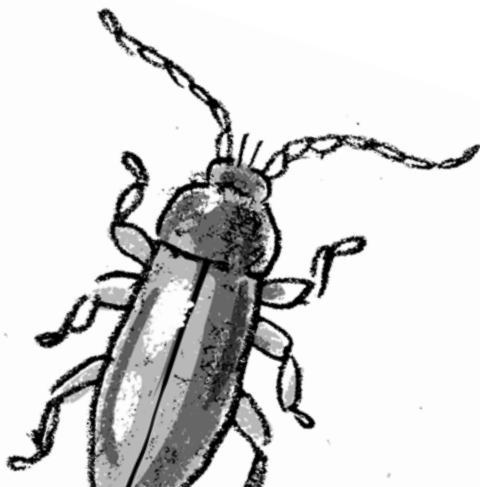
- 1 LEMTINGI PUSRYČIAI 11
- 2 REIKALAI PAKRYPSTA NETIKĖTA LINKME 18
- 3 MAMA IŠ TIESŲ IŠVYKSTA 26
- 4 DALYKAI, KURIUOS (GALBŪT) VISADA NORĖJAI
SUŽINOTI APIE BAUBUS 37
- 5 ALKANAS BAUBAS SPINTOJE 45
- 6 BĖGIMO VARŽYBOS MIŠKE 59
- 7 BAUBO VARDAS 77
- 8 DETEKTYVAI IMASI DARBO 93
- 9 NAKTINIAI BAUBO YPATUMAI 100
- 10 MIJA VONIOJE 111
- 11 SKAMBUTIS, KURIS NIEKO NENUSTEBINA 117
- 12 KAS SKRAIDŽIOJA KAMBARIO PRIEBLANDOJE? 121
- 13 VARLIATROLIS PUOLA 129
- 14 PABĖGĖLIAI RŪSYJE 140
- 15 HILDOS JŽVALGOS 145
- 16 PO BEMIEGĖS NAKTIES 154

- 17 ĮGIMTI BAUBŲ SAVIGYNOS BŪDAI 160
18 PIRMOJI NAKTIS KIEME 167
19 RAMUS GYVENIMAS STOVYKLOJE 179
20 CHALATO NURODYMAI 190
21 PIKTAS NAUJAGIMIS 198
22 BANDYMAI SU BAUBU UŽ KRŪMŲ 206
23 NEBELIEKA UŽKANDŽIŲ 214
24 MATOMAS TĒTIS 219
25 STOVYKLOS SVEČIAI 230
26 ŽEMĖLAPIS 241
27 NAKTINIS MIŠKAS, BAUBŲ MIŠKAS 250
28 VAGIS 259
29 PILNATIS 265
30 PRIE NAMŲ DURŲ 272
31 KUR MIJA? 286

1 LEMTINGI PUSRYČIAI

Viskas, kaip jau būna, prasidėjo iš pat ryto. Mama valė virtuvės spintelę maža kempinėle. Helemų vaikai – vienuolikos metų Hilda, devynerių Nikas ir šešerių metų bei keturių mėnesių Mija – sėdėjo prie apvalaus virtuvės stalo ir valgė ryžių dribsnius.

Radijas transliavo žinias: „Prasidėjo mokinių atostogos, laukiama šiltų orų, savaitgalį eismas buvo ramus...“

Mama paėmė kempinėlą į delną ir atsisuko į vaikus. Ji buvo susinervinusi ir turėjo tam priežastį.

– Šiandien turiu išvykti, o dar neatsiuntė traukinio bilietų, – irzliai pasakė ji. – Visas šitas reikalas su loterija turbūt paprasčiausia apgaulė. Kelionė į Laplandiją ir dvi savaitės atpalaiduojamosios terapijos! Ne, ne. Juk tokių dalykų nebūna.

Mama vėl nusisuko į spintelę ir murmeldama toliau šveitė paviršių.

– Bet aš vis tiek patikėjau. Net susipakavau lagaminą, o bilietų nematyti ir negirdėti.

Vaikai susižvalgė.

– Ir auklės nematyti, – tarė Hilda.

– Ir auklės nematyti, – pakartojo mama.

– Ir Nematomo Balso nematyti, – pridūrė Mija.

Mama suraukė kaktą.

– Juk jis todėl ir nematomas, – patikslino Nikas.

– Užtat jį gali labai dažnai girdėti, – prunkštelėjo Hilda.

– Liaukitės pliurpę apie tą Nematomą Balsą, – griežtai subarė mama. – Tėtis grįš naktį, jūs tai puikiai žinot. Jis jau lėktuve.

– Kurgi ne, – sumurmėjo Hilda Nikui. Nematomam Balsui ne itin sekdavosi grįžti namo numatytu laiku.

– Ką jūs ten kuždatės? – paklausė mama.

– Nieko, – skubiai atsakė Nikas.

Nuaidėjo durų skambutis.

– Na, pagaliau! – šūktelejo mama. Ji apsidairė. Virtuvėje vis dar buvo netvarka.

– Aš atidarysiu! – Hilda pašoko iš vietos. Mama greitai nubraukė nuo stalo trupinius į saują ir išskubėjo į prieškambarį Hildai iš paskos.

Tarpdury stovėjo paštininkas. Tai buvo ne tas vyriškis, kuris ateidavo paprastai, šis atrodė elegantiškesnis ir guvesnis. Dėvėjo geltoną liemenę, pilką kepuraitę su snapeliu ir ryšėjo pilką sintetinį kaklaraištį. Jis aiškiai atvažiavo ne pašto dviračiu.

– Ar Marija Helema namie? – mandagiai paklausė jis. – Čia jai siunta. Kas nors turi patvirtinti, kad ji priimta.

– Patvirtinti? – perklausė Hilda.

– Pasirašyti, – patikslino paštininkas.

Mama nusisausino rankas į prijuostę ir žengė į priekį.

– Aš Marija Helema, – pasakė ji. – Laimėjau loterijoje poilsinę kelionę. Tikriausiai čia tie traukinio bilietai.

Paštininkas patvirtindamas linktelejo ir padavė mamai popierių ir pieštuką.

– Štai čia. Ir apačioje dar prašyčiau parašyti savo pavardę. Mama pasirašė. Paštininkas atidavė mamai voka.

– Na štai, prašom. Kuo geriausios kloties!

Jis kilstelėjo kepurėlę ir dingo laiptinės gilumoje.

Mama atsargiai atplėšė voką.

– Na va, štai ir jie, – su palengvėjimu atsiduso. Ji ištraukė iš voko sulankstytą popieriaus lapą ir į jį įdėtus traukinio bilietus.

– Kas ten parašyta? – paklausė Hilda.

Mama išlankstė lapą ir ėmė balsu skaityti:

Mielas gavėjau!

Dar kartą sveikiname laimėjus kelionę! Ji jau čia pat. Metas įsikrauti baterijas ir atsipalaiduoti. Pats laikas pasirūpinti savo savijauta, atsibusti nuo paukščių giesmių ir glostančių saulės spindulių. Laukiame jūsų!

Po dviejų savaitių jausitės kaip naujai gimęs. Poilsinė stovykla prasideda rytoj 12 valandą, tikslią vietą sužinosite atvykęs. Stovykla truks lygiai dvi savaites, per visą tą laiką jums nereikės pinigų, tiktai šiltų drabužių ir žvalios nuotaikos. Po stovyklos būsite pristatytas namo, nebent pats pasirinktumėte kurią nors kitą vietą. Specialusis stovyklos traukinys išvyksta šįvakar 20.00 iš centrinės geležinkelio stoties. Labai prašom nevēluoti. Traukinio bilietus rasite voke.

– Specialusis stovyklos traukinys, – pakartojo Hilda. – Turbūt mama ne vienintelė laimėjo poilsinę kelionę.

– Nebūtinai, – įsiterpė Nikas. – Kitiems už kelionę turbūt reikėjo susimokėti. Ar ne taip, mam?

Mama nieko neatsakė, tik stebeilijo į laišką. Jos kaktoje įsirėžė keista raukšlė.

– Ką ten rašo? – pasiteiravo Hilda.

– O kad tave kur, – tarė mama. – Čia parašyta, kadangi jūsų tėtis darbo reikalais keliauja, mums bus atsiųsta auklė, kuri čia gyvens dieną ir naktį, kol aš grįšiu. Dvi savaites, ištisia parą!

– Argi tu jiems nepasakei, kad Nematomas Balsas grįžta namo? – paklausė Nikas.

– Aš pamaniau, jog tai savaime suprantama, kad tėtis grįš, – purkštelėjo mama.

– Ar pas mus atsikraustys teta? – nudžiugo Mija, nes jai patiko tetos. Labiausiai darželio auklėtojos, bet ir poliklinikos slaugytojos visai nieko.

– Dėl nakvynės nebuvo tartasi, – sumurmėjo mama. – Aš maniau, kad pas mus ateis auklė, kuri keletą kartų per savaitę aptvarkys namus ir paruoš valgyti. Juk tai visai kas kita.

– Kertu lažybų: Nematomas Balsas išvis negrįš, kai išgirs, kad namie yra auklė, – sukuždėjo Hilda Nikui.

Nikas truktelėjo pečiais.

– Juk apie tai turėjo pranešti iš anksto, – toliau kalbėjo mama, purtydama galvą. – Visiškai svetimas žmogus! Kur mes jį priglausim? Juk svečių kambario neturime.

– Tavo lova bus tuščia, – atkreipė dėmesį Mija.

Mama nepatenkinta papurtė galvą ir skaitė toliau.

– Ką ten dar rašo? – paklausė Nikas, kai mama staiga kietai sučiaupė lūpas.

– Paskaityk garsiai, – paprašė Mija.

– O ką tai turėtų reikšti? – paklausė mama ir ėmė skaityti balsu:

Turėsite progą dalyvauti išskirtiniame slaptame bandyme, kurio metu tirsime visiškai naujas namų ir vaikų priežiūros galimybes. Pas jus atvyksianti auklė yra puikiai išmokytas pusžmogis...

– Pusžmogis?! – šūktelėjo Mija. – Ką? Perskaityk dar kartą!

– Mija, nešūkauk, – paprašė Hilda. – Mama, skaityk toliau.

Mama tęsė:

...pusžmogis, senoviniu pavadinimu baubas, arba trolis...

Hilda prunkštelėjo.

– Čia kažkoks juokelis!

– Slapta kamera, – išsišiepė Nikas ir apsižvalgė. Bet Mija įsijautusi spoksojo į mamą. Virpėdama, degdama iš susijaudinimo. Ar tai gali būti tiesa? Jos namuose – baubas! Auklė ir baubas.

Mama skaitė toliau, balse buvo girdėti įtampa:

Pabrėžiame, kad būtybė yra saugi. Tačiau bandymas konfidencialus, apie būtybę jokių būdu negalima niekam

prasiatarti. Už šios paslapties atskleidimą numatyta bauda. Be to, norime jums priminti, kad priimdami šį laimėjimą pasirašėte konfidencialumo sutartį...

Mama pakėlė akis nuo laiško. Ji atrodė susirūpinusi.

– Toje sutartyje nebuvo minimi pusžmogiai ir baubai, – pyktelėjo ji. – Maniau, kad niekam negalėsiu prasitarti, kokios procedūros bus atliekamos Laplandijoje! Juk tai visiškai kas kita. Mano vaikai ne bandomieji triušiai! Niekas manęs nepagašdins baudomis mano pačios namuose.

– Aš mokėsiu saugoti paslaptį! – sušuko Mija. – Aš noriu, kad tas pusžmogis pas mus atvyktų!

– Mija, nešauk, – subarė Nikas.

Kaip tik tą akimirką vėl suskambo durų skambutis.

– Dievulėliau, – sudirgusi pratarė mama.

Hilda nuėjusi atidarė duris. Prieškambaryje stoji sukrečianti tylą. Tarpdury stovėjo tamsiai rudos spalvos padaras. Jis buvo didelis ir platus, užstojo kone visą durų angą. Bet kas tai? Jis turėjo dvi milžiniškas kojas, kuriomis tvirtai rėmėsi į žemę. Turėjo dvi milžiniškas rankas. Plaštakos atrodė tarsi puodo dangčiai, o visi keturi pirštai – tarsi grilio dešrelės. Vienoje rankoje padaras laikė paglamžytą popieriaus lapelį.

O tie stori susivėlę gaurai yra jo kailis, ar jis vilki iš atspurusių skiaučių pasiūtą kombinezoną? Prieškambaryje pasklido keistas gilaus drėgno rūšio kvapas. Padaras

išpūtė dideles, apvalias geltonas akis ir kažką suurgė. Mija šmurkštelėjo mamai už nugaros.

Iš už būtybės pasirodė pilkai apsirengęs pasiuntinys, kitas nei prieš tai. Jis nervingai pasisveikino, kostelėjo ir tarė:

– Jums štai toks siuntinys. Ar galėtumėte pasirašyti?

Jis kyštelėjo padarui pro šoną elektroninį prietaisėlį ir padavė jį mamai pasirašyti. Mama spoksojo į padarą mažumėlę prasižiojusi.

– Mama, pasirašyk, – paragino Hilda ir švelniai kumštelėjo jai į šoną.

– Ką mums su juo daryti? – paklausė mama.

– Prie jo pridėta instrukcija, – atsakė pasiuntinys ir kostelėjo.

– Pasirašyk, – pakartojo Hilda.

– O jeigu aš jo nenoriu? – tyliai paklausė mama.

– Na, nelabai yra iš ko rinktis, – atsakė pasiuntinys. – Man buvo liepta jį čionai pristatyti. Atgalinio adreso nedavė.

– Tiesiog pasirašyk, – paliepė Hilda mamai.

– Tai jis turi instrukcijas? – įsitempusi dar perklausė mama, ir pasiuntinys linktelėjo.

Mama paėmė elektroninį rašiklį ir šiek tiek virpančia ranka suraitė ekranėlyje savo parašą. Pasiuntinys skubiai čiupo įrenginį.

– Kuo gražiausios jums dienos, – greitai tarstelėjo ir nuskubėjo savais keliais.

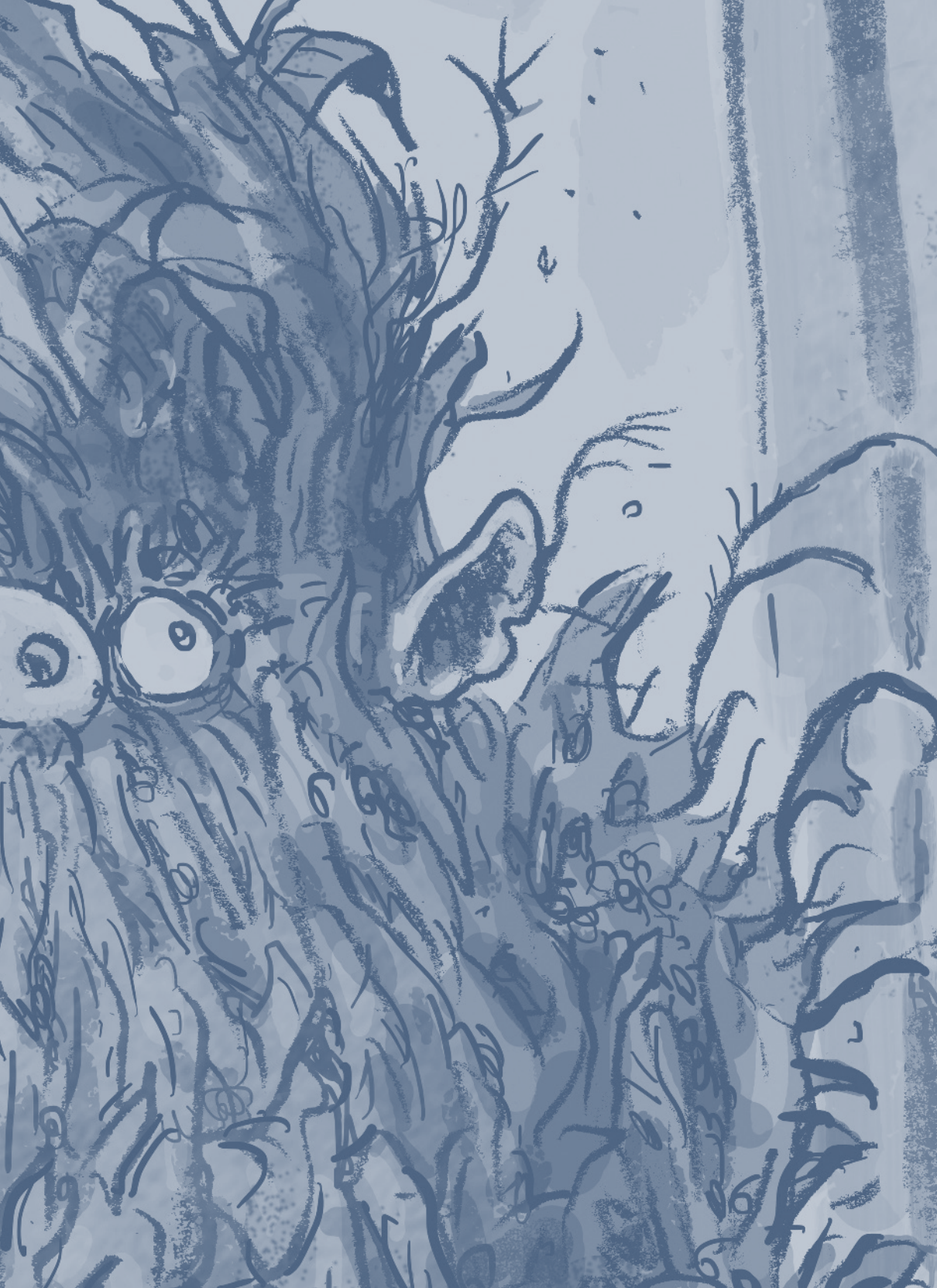
O Helemų šeima ir jų naujoji auklė kaip statulos liko stovėti tarpduryje. Hilda spoksojo į padarą. Nikas spoksojo į

Vienuolikos metų Hildos, devynerių Niko ir šešerių metų ir keturių mėnesių Mijos laukia įdomios vasaros atostogos. Kadangi mama laimėjo išvyką į Laplandiją, vaikai dvi savaites namie tvarkysis vieni. Jiems, žinoma, reikia rasti auklę. Kas galėjo pagalvoti, kad naujoji puikioji auklė iš tiesų bus tikrų tikriausias baubas? Laukia daug linksmų ir netikėtų nuotykių.

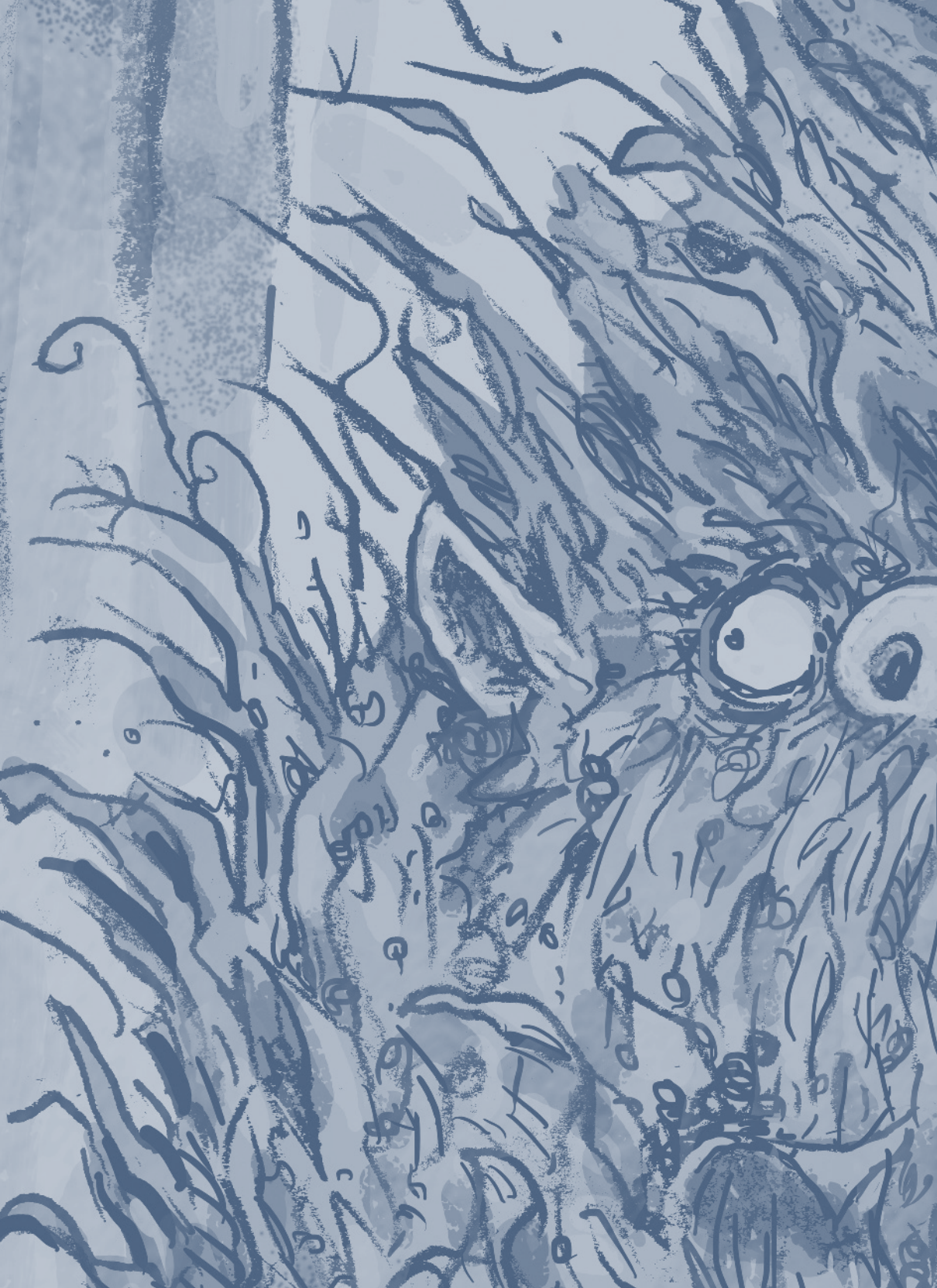
Suomių rašytoja ir vaikams skirto žurnalo redaktorė Tuutikki Tolonen ne tik pati kuria, bet ir kitus moko kūrybinio rašymo. Už knygą „Auklė baubas“ ji susilaukė didelio populiarumo ir Arvido Lydeckeno literatūrinio apdovanojimo. Jaunesnio ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikams skirtą kūrinį šmaikščiai iliustravo suomių dailininkas Pasis Pitkänenas, o į lietuvių kalbą išvertė patyrusi vertėja Viltarė Urbaitė.

Redaktorė Giedrė Kmitienė
Korektorė Erika Merkytė-Švarcienė
Maketavo Miglė Dilytė
Tiražas 2500 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

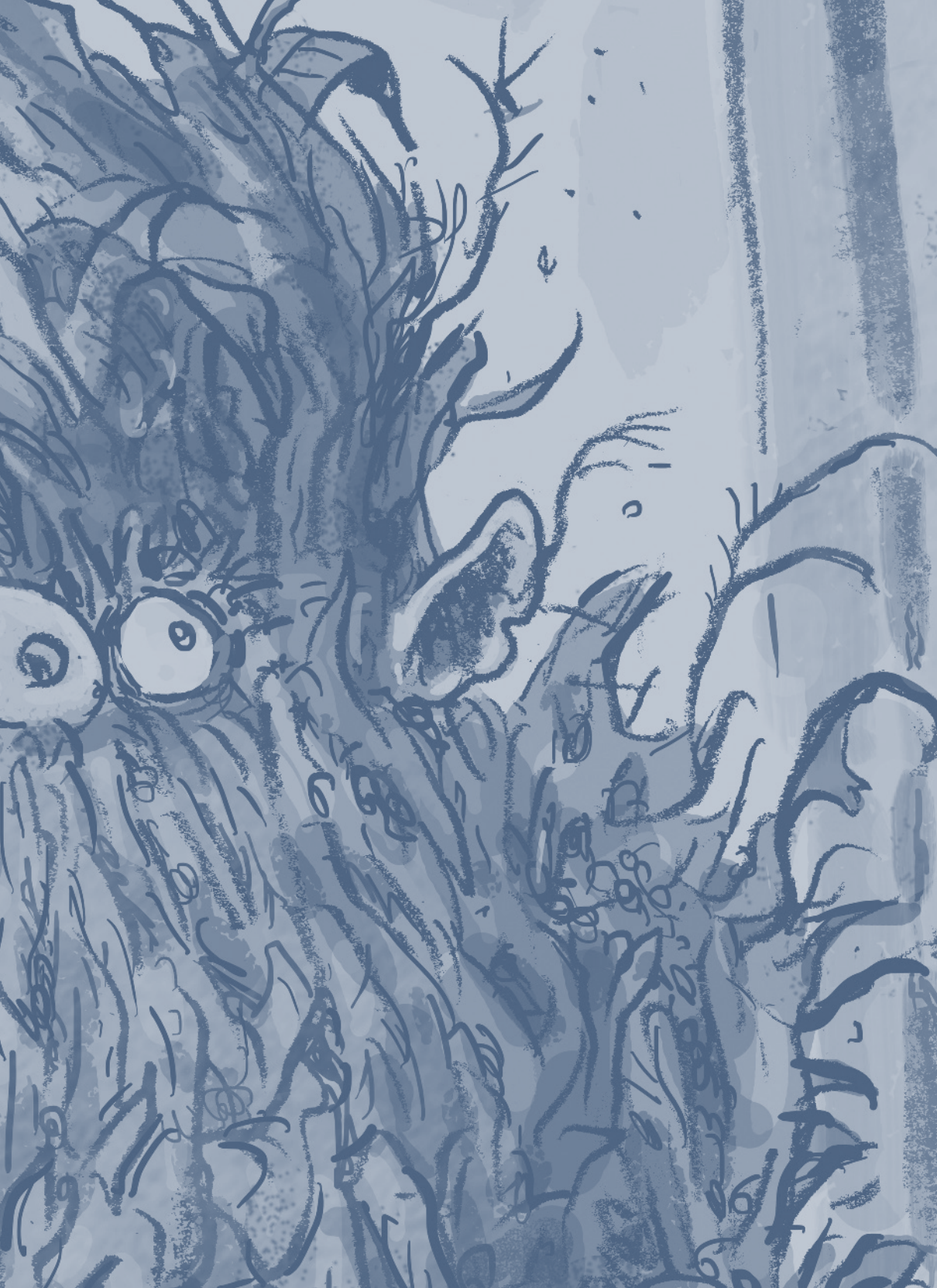

HILDA PRUNKŠTELĖJO.

– ČIA KAŽKOKS JUOKELIS!

– SLAPTA KAMERA, – IŠSIŠIĖPĖ NIKAS IR APSIŽVALGĖ.
BET MIJA ĮSIJAUTUSI SPOKSOJO Į MAMĄ. VIRPĖDAMA,
DEGDAMA IŠ SUSIJAUDINIMO. AR TAI GALI BŪTI TIESA?
JOS NAMUOSE – BAUBAS! AUKLĖ IR BAUBAS.

HELEMŲ ŠEIMOJE – SUJUDIMAS. MAMA LAIMĖJO
KELIONĘ Į LAPLANDIJĄ, TAD DVI SESĖS IR BROLIS DVI
SAVAITES BŪS NAMIE VIENI. NA, NE VISAI VIENI –
JUOS PRIŽIŪRĖS AUKLĖ. IR NE BET KOKIA AUKLĖ,
O PATS TIKRIAUSIAS **BAUBAS!**

KAI TAVO AUKLĖ YRA BAUBAS, NUOBODŽIŲ VASAROS
ATOSTOGŲ NĖRA KO TIKĖTIS. BŪS NET LABAI ĮDOMU!

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-697-2

9 786094 416972